

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 СВЕТ.

Директор А. ЈОВАНОВИЋ

БРОЈ 10 СВЕТ.

Криза у Немачкој

— Неуспех новог ратног зајма —

У Немачкој влада акутно финансијска криза. То је факат, потврђен досад многобројним појавама и доказима, који најзад не крије више ни сама немачка штампа. Поред огромних жртава у живој снази, рат који траје већ две године и продужује се непрекидно изискује и неизмерна новчана средства. Немогуће је замислити наставаље ратних операција без веома великих финансијских извора. Први услов у рату је снабдевати војску свима потребима, а нарочито ратним материјалом, намирницама и одећом. Велики број милиона износе немачки дневни трошкови на одржавање војске и вођење операција. Државни приходи смањени су до невероватних размера. Трговина и индустрија, главни финансијски извори Немачке готово су пресушили. Блокада обала од стране британске флоте задала је самртни ударац немачкој трговини. Саобраћај са светским континентима пресечен је. Немачке трговачке лађе, које представљају огромне капитале затворене су у пристаништима царевине и чаме беспослене чекајући боља времена, која никако не долазе. Немачки извоз и увоз ограничен је само на суседне неутралне државе у Европи, а то представља један минимум до крајности смењан с обзиром на потребе немачке државе.

„Наше финансије, пише „Франкфуртер Цајтунг“ од прилике пре месец дана, претрпљују кризу. Надајмо се, да ће она бити привремена и да ће влада успети да нађе излаз из ове незгодне ситуације. Изгледа да то нису баш много ружичасте, али се решење ове кризе у интересу рата мора по сваку цену пронаћи“. У чланку се по том кука на Енглеску, која блокадом немачких обала наморава да угуши Немачку економски и финансијски. „Енглеска је наш најопаснији непријатељ. Оружје, којим нас она погађа (црњавина се на блокаду, уред) грозније је од свих топова наших противника“. Ово признање најбољих немачких новина веома је карактеристично за тешке фи-

нансијске прилике у Немачкој. Нјаме се формално признаје постојање једне акутне финансијско-економске кризе, као и велика опасност, која може наступити као њена последица.

Као доказ финансијској кризи у Немачкој може послужити и неповерење према немачким папирима на берзама неутралних земаља. Немачки папери врло се нерадо примају и падају стално. Курс немачке марке пао је невероватно на берзама Швајцарске и Америке. У колико се рат наставља и у колико је ситуација све повољнија по Савезнике курс немачке марке и немачких папира пада жагало све више. С тиме у вези и финансијска криза кајзеровог царства постаје све акутнија.

Међутим, ништа тако не доказује тешко финансијско стање, у коме се налази Немачка, као последњи ратни зајам. Огромни расходи у току две године испрпљени су готово сасвим државне финансијске фондове. Избила је неодољива потреба за новим новчаним средствима ради покривања огромних ратних трошкова. Једини излаз из ситуације био је нов ратни зајам, који се наравно могао једино у земљи остварити, пошто ни једна неутрална земља не би учинила лудост, да стави Немачкој на расположење потребне кредите.

Од пре више од месец дана отпочело је уписивање новог ратног зајма у Немачкој. Немачка влада очекивала је са највећом зебњом резултат новог зајма. У своме страху се није преварила. Данас се може већ с поузданошћу рећи, да је нови немачки зајам претрпео фијаско. Народ није ни могао, а ни био расположен, да своја новчана средства стави држави на расположење. Најзад, огромна скупштина животних намирница исцрпља и фондове приватних људи и она се нису могли одазвати уписивању зајма, како је то влада од њих очекивала. Богатије друштвене класе с обзиром на све гору ратну ситуацију Немачке, као и на веома рђаве перспективе у погледу свршетка рата устезали су се, да своја новчана средства повере држави, која ће

вероватно претрпети пораз и неће бити у могућности, да им их врати. Егонзам је надвладао патриотизам. Немачка је прихватила принцип, да је кошуља ближа од капута, односно да је негова лична egzистенција превага од проблематичног спасавања државе. И ратни зајам немачки пропао је.

Сви маневри немачке владе, да се постигне успех са новим зајмом промашили су. Издавани су лажни коминикси о успесима немачких трупа, али се неповерење народа није могло сузбити. Немачка штампа, по наредби владе, ударила је у ватрену агитацију у корист зајма, али је дејство било веома слабо. Народ је остао равнодушан према свему стежући грчевито своје паре пред неизвесном будућношћу.

Најзад се прибегло последњим мерама, претњама и сили. Од плата свих државних чиновника и радника по фабрикама или разним заводима задржане су извесне суме (процентуално) за нови зајам. Међутим, ово принудно средство изазвало је огромно незадовољство. У многобројним фабрикама радници су поводом тога објавили штрајк и дошло је до крвавих верседа, у којима је војска морала интервенисати. А ипак, овом драконом мјером није се постигао жељени резултат. Зајам је ипак претрпео фијаско.

Зато „Фосише Цајтунг“ третирајући са отвореним песимизмом резултат новог ратног зајма пише: „Немачки народ или неће или не уме да схвати тежину нашег финансијског положаја. Од успеха новог зајма зависи спас наше државе. Пропасти државе пак значила би пропасти свију нас. У пркос овој јасној истини Немци се устезу да своја новчана средства повере држави, која без њих не може наставити овај ужасни рат и завршити га триумфом над непријатељима“.

Из свега овога доста јасно се види, са каквим је мрачним перспективама Немачка ушла у трећу годину рата.

Политичке вести

Атина. — Посланица Споразума Демидов и сер Елиот посетили су Золокостас и Ламброс. После ове посете Ламброс и Золокостас дуго су радили са краљем.

Влада је предала краљев одговор који се односи на последње захтеве адмирала Фурнег.

Страна штампа

Француске финансије

„Кореспонденција де Еспана“ (интервју франц. мин. финансија г. Рибоа):

— Која је најкарактеристичнија црта франц. финансија: — Једнодушност с којом су све друштвене класе прилагале за зајам, одговорио је министар. У другим земљама економска тежина може се подносити само од извесних друштвених класа. У Француској сви прилажу сразмерно са једнодушним одушевљењем. Ми имамо апсолутно поверење у нови зајам.

Рапорт генерала Арнима

„Тајмс“ (пуковник Репингтон): „Овај рапорт показује, да је немачка војска сведена на дефанзиву и заузета не да напада већ да се штити и склања од удараца британских трупа. Он показује, да немачка војска зна своју инфериорност и да јој недостаје много шта за вођење и саме дефанзиве. У опште овај меморандум доказује, да је немачка војска испрпљена“.

„Дејли Експрес“: „Из рапорта генерала Арнима види се, да су немачка војска и немачки народ били организовани за напад, а не за одбрану, за победу а не за пораз. Немачки је војник извежбан да буде послушан токак у савременој машини, али је мањина била релативно немоћна против напада одушевљених људи. Сад је Фриц позват да и он буде човек“.

Немци о Бријану и Цорју

„Фосише Цајтунг“: „Од месеца јуна 1916. рат се потпуно изменио. Од речи прешло се на дела. Огроман притисак, који се врши на све наше фронтове има за циљ да нам коначно отме иницијативу борбе. Овај циљ постигнут је само делом од наших непријатеља. Кулминациона тачка садашње ситуације лежи у припремама, које се чине у овом тренутку на западном фронту да би се рат довео до крајњих резултата и од којих је битка на Соми само увод. Несумњиво је, да ће Споразум појачати општу офанзиву у Пикардији.“

Г. г. Бријан и Лојд Цорџ умели су са јединственом вештином да изведу јединство команде енглеских и француских трупа. И иначе ова два човека извели су једно грандиозно дело развићем производње муниције и окушањем огромних војска.

Убиство Штиркова

Базел, 11. окт.

Једна депеша из Беча јавља да је Фридрих Адлер, јеврејски публициста и др. права, убио револвером председника аустријског министарства грофа Штирка када је овај ручао у друштву са братом пок. барона Ерентала. Гроф је Штирк смртно погођен а Ерентал је рањен у ногу. Официри који су били за ручком потрчаше да ухвати убицу који им врло мирно одговори: „Слушајте, господе; ја не мислим да се одуширем ни да бежим. Ја сам свесан онога што сам урадио и одговараћу онамо где трба“.

Фридрих Адлер је син чувеног Виктора Адлера који је уа припомоћ Елендокена и Бернардофера створио социјал-демократску странку у Аустрији.

Убица грофа Штирка издавао је један недељни социјалистички лист. Одавно он протестује противу диктаторског утицаја грофа Штирка који је управљао аустријском политиком не водећи рачуна о мишљењу парламента.

Убиство грофа Штирка је више због унутрашњих прилика него спољашњих које зависе од министра Буријана.

Ово је убиство јако утицало на јавно мишљење у Италији где је Фредерик Адлер познат као преводилац дела: Дорконија Парни-а и Физината.

„Јорнали д' Италија“ пише да Адлер није анархиста него се је он решио на такав акт због политичких разлога. Он је хтео да се освети јер влада није хтела да води рачуна о народним осећањима. Он је тим актом показао да је против данашње политике која води Аустрију у пропасти.

Грчка штампа

„Неогелос“. Према нашим поузданим обавештењима, краљ и даље остаје непријатељски расположен према Савезницима очекујући скоро испуњење немачких обећања у погледу бугарског фронта. Та се обећања састоје у брзом шилању повољног броја дивизија на део балкански фронт. Већ се на битолском сектору појавиле неке немачке снаге које су тамо послате са јевђелјског сектора. Али те силе нису у стању да се мере са савезничким војскама које су надмоћнаје, нати могу да зауставе српско напредовање о коме се говори у данашњим коминиксима. —

„Фос.“ Осећамо потребу да суданском општанском одбору у путимр једну топлу препоруку.

На првој својој седници он је

дућан једној солунској улици да се тиме генералисима Сараја-Ике п. Сараја биће чврсто везано за највеће народне догађаје, и грчка ће историја записати чињеницу да је храбри Француз дошао да се бори да би Македонија и њена престоница остале грчке.

Док историја не проговори, нека македонска престоница проговори користећи једну своју улицу његовим именом. То је најмање што може учинити.

Мавдовија. Прекрјуче је председништво Савеза Беоћеличана било примљено код г. Венизелоса, коме је поднело своје поштовање.

Г. Венизелоса поздравило је овако:

„Председништво Савеза Беоћеличана, подносиће Вам своје поштовање, има част узерити Вас у верност и оданост Беоћеличана и околних села, који не престају молити Бога да Вас помо-

гне у великом делу које сте предузели ради испуњења вековних жеља нашег народа, ради којих су готови врло радо да жртвују свој живот, једино што им је остало. И имајући непоколебливо уверење и веру да ће Бог, онај по превасходству грчки Бог, крунисати наше дело, узвикујем: Живео председник, живео триумвират, живела отаџбина“.

Захваљујући г. Венизелос је казао следеће:

Да смо изишли из неутралности, добили би смо не само сектор Беоћелича-Дорјан и долину (струмичку Прев.), него и саму Тракију. Али на жалост ми пођосмо за немачком политиком. Сајд се старамо да спасемо што се може спасти.

За тим је са очинским интересовањем потражио обавештења уопште о стању и судбини Беоћеличана и околних сељака. (Дословно из јучерашњег броја. Ни једне друге грчке новине ни су донеле ову вест.) Пол Луј.

Румунски коминике

Букурешт, 11. октобра.

На северном и северо-западном фронту код Тулгеса и Бикача јака артиљеријска борба. У долини Продуза непријатељ је при повлачењу западно село Брусту тувоазе. У долини Узула одбијени су сви непријатељски напади. У долини Ојгуза и Сманика наше су трупе одбиле непријатеља. На граници ноћ је прошла на миру. У долини Бузеа код Варма Бозе, Братосе и Пределу-се јака артиљеријска ватра. Код Предеала, одбијен је један јак непријатељски напад. У области Драгославе наше су трупе поново заузеле брдо Црисач, заробиле су доста војника и заплениле три митраљеза. Одбијен је један непријатељски одред који је напредовао код Старе долином Триволага. Заробљено је 126 војника и заплениена су три митраљеза. У долини Јула ситуација је непромењена.

У области Оршаве, одбијен је непријатељски напад на село Берса.

На јужном фронту дуж Дунава обично пуцкарање.

На фронту у Добруци води се јака борба. Наше су се трупе одмак повукле јужно од железничке пруге Црне Воде-Костанца.

Румуни се одупиру

Париз, 11. октобра.

Вести из Букурешта потврђују истрајност отпора румунских трупа. Румунске су армије предузеле офанзиву на целом карпатском фронту, потисле непријатеља с друге стране границе и утврдиле се на положајима у долини Олте.

Румуни напредују у Добруци

Париз, 11. окт.

Благодарећи великим појачањима, која су стигла румунске су трупе успешно предузеле офанзиву на више места на фронту у Добруци. Немци и Бугари близу су приморани да се повлаче. Румунске су трупе поново заузеле више положаје, које су раније евакуисале. Велика руска појачања стално придолазе на фронт у Добруци.

На фронту Пикардије

Англо-француске трупе у Пикардији постигле велике успехе. Немци јуче са великим појачањима у пешадији и артиљерији, која су доувели са разних фрон-

това, предузели напад али је свака њихова акција остала узалудна.

Северо-источно од Тиепвала Енглеске су им трупе оузеле неколико утврђених места и напредовале су за 3-400 метара у правцу Ле Сара.

Сви немачки покушаји да поново заузму Сајн-Сајзел остали су без успеха.

У шуми Етеол Немци су били приморани, услед јаке пресјеке савезника да напусте цео систем ровова.

Немачки су војници изгубили наду у успех јер увиђају да су положаји позадини много мање утврђени него главне њихове одбранбене линије.

Бугарски губитци

Атина, 11. окт.

У току операција на Кајмакчалану које су се завршиле у корист Срба, 43, 46 и 50 бугарски пукови готово су са свим уништени.

Шоли ја угрожен

Париз, 11. окт.

Стални успеси англо-француске офанзиве узнемиравају немачку команду, која употребљава све напоре да спречи напредовање Савезника. Са заузећем половине шуме Блеза, англо-француске су се трупе приближиле јаком положају Шоли. Када се и друга половина шуме заузме пад Шоли на је неминован.

Расуло у Немачкој

— Политичка борба бива све оштрија —

Цирх, 11. окт.

Тајне седнице немачког рихстага, на којима је већано о спољној политици изазвале су огромну зашестост у Немачкој. И ако се држе у тојности њене дебате, ипак се зна, да је дискусја вођена са великом жучношћу. Напади на канцелара довели су врхунад. Бетман Холвег морао је изостати са последњих седница, не могући разговарати са отвореним уста својим противницима.

Неки посланици тражили су да се резултат свих дебата објави путем једног коминичевог штампана. Тај застав је, изгледа одбачен. Од своје стране Фосше Цајтунг тврди, да ће се дебате о спољној политици царевине завршити једним општем гласањем поверења или неповерења према канцелару.

Неки немачки листови, на челу са „Франкфуртер Цајтунгем“ изоставају борбу против пангерманиста, на које оваљују сву одговорност за рат и његове недаће. Велики франкфуртски лист признаје без ивијања да је „агитација пангерманиста таквих као Берихарди, Каји и др. допринеда великим делом експлозији бурета европског барута“. „Својим чланцима и својим говорима, нише помешути лист, „ти су људи стварно појачали свет у веровању, како Немачка хоће да нападне Француску“. За тим завршава: „Ако Немачка жели да после рата има бољу будућност, мора уразумити све ове пошвансте и водити политику са другим припадницима, а не оним увереним од Клузевица“.

Борба, која се у Немачкој води против канцелара утиче јако и на положај Хинденбургов. И ако популаран, држи се, да се Хинденбург неће моћи одржати, ако ускоро не постигне какав већи успех. Уосталом, тврди се, да га је кайзер наименовао против своје воље и да генерал Фаденхалд ужива још увек његово пуно поверење.

Талијани у Епиру

Изглед епирске акције

Талијанске трупе под командом генерала Бандини искрцале су се недавно у Санта-Кванти т. ј. на обали Епира, која лежи спрочу северног дела Крфа. Напредујући унутрашњост оне су заузеле град Делвино, а тим село Боргуцадес, код Дриноса, притоке Вагуле.

Кочица овог одреда ступила је одмах у контакт са коњицом трупа у Валони, које су помакле своје положаје до Аргирокастре. Тако су Талијани загоштовали територијом широком 60 км. а дугом 150 км.

Од Санта-Кваранте води један кољски пут преко Делвина, Лиасковика и Корче у Лерин и Битољ. То је у осталом једини пут који пресеца епирске и албанске планине.

Постојање овога пута изазвало је претпоставку, да би се Талијани могли послужити њиме да ба продри у правцу Битоља и поставити лево крило савезничких трупа. За сада је ова претпоставка мало озвир-

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Са нашег фронта

Солун, 11. окт.

У току 10. октобра били су сукوبي патрола у близини Календре на левој обали Струме.

Јака артиљеријска борба на фронту између Дојрана и Вардара. Енглеске су трупе имале доста знатан успех у зони Мачукова. Заробиле су 19 немачких војника и инаши 84 леша непријатељска.

Српске су трупе одбиле три узастопна непријатељска напада. Непријатељ је у једном од ових напада успео да освоји један положај, који су српске трупе заузеле јуче у јутру. Српске су трупе извршиле један противнапад који је крунисан успехом.

Француски авиоплани бацали су бомбе на разна места где су се војници скупљали.

Француски коминике

Париз, 11. окт.

Северно од Соме, француске су трупе у једној локалној борби успеле да напредују северо-источно од Морвала.

У току јучерашњих операција француске су трупе северо-западно од Саји Сајзел заробиле око 80 војника.

Јужно од Соме јака артиљеријска борба у области шуме Шолина. На осталом фронту дан је прошао на миру.

Авјатика. — Јуче су немачки

авијатичари бацали бомбе на Нанси. Није било жртава, материјалне су штете незнатне.

Руски коминике

Петроград, 11. окт.

На западном фронту, одбијена су сви непријатељски покушаји да пређу реку Болдушку.

На Навајувки, у области Свиштелички-Скомовски борба се стишава.

На осталом фронту ништа значајније.

На румунском фронту у долини река Тротузе, Ојгуза и Слањика, непријатељ је, услед силног напада румунских трупа, био приморан да се повуче.

На граници западне Молдавије воде се огорчене борбе.

Италијански коминике

Рим, 11. окт.

У току јучерашњег дана била је артиљеријска борба у зони Плазе, источно од Гориче и на сектору код Доберја.

Наша је артиљерија разјурила групе непријатељских радника и кобору.

Један је непријатељски авиоплан оборен у долини Фрижје.

На Карсу, наши су одреди напредовали до непријатељских линија. Заробили су доста војника и запленили доста пушака и велику количину муниције.

Ф Е Љ Т О Н

Глад у Немачкој

— Нереди и буна у горист мира. —

Једна књижица противу рата, под именом „Глад“ разноси се сада јавно широм целе Немачке. Она је веома значајна због своје крајње оштрине и отворене и независне критике државних органа. И што је најинтересантније, књига се растура у великој количини међу самим трупама, јер сви примерци који су стигли у Холандију, послати су тамо од стране самих војника. Једну такву књижицу предао је уреднику једног холандског листа немачки војни бегунац. Другу пак пребацили су преко жичне оград у Холандску немачки војници који су се вратили са одсуства.

И у тој књижици или памфлету, штампаној на јасној црвеној хартији, ово се вели:

„Ово што се очекивало — дошло је. Глад у Лајпцигу, Берлину, Шарлотенбургу, Брунсвику, Магдебургу, Кобленци и Оснабургу, као и у многим другим местима. Нереди, проузроковани страховитом глађу међу масом, десили су се већ испред наше дућана где се храна продаје, и они који су одговорни за овакво стање ствара, немају никаквог другог лека за ову бедну и гладну масу, до полицијске пушке, војничке сабље и опсадног стања.“

„И државни канцелар Бетман Холвег криви Енглеску за сва зла која владају сада у Немачкој, и заступници гледишта да се рат мора наставити до ужасног краја, као и остали приврженици владе, понављају непрекидно ову исту причу.“

„А међутим они заборављају да кажу, ко је у ствари крив што се до овога стања дошло. Немачка влада морала је знати да се друго што није могло ни очекивати, када је предузет рат против Русије, Француске и Енглеске, и да ће ове државе свиим силама радити на томе, да потпуно оставе Немачку усамљену. И сада наши ратни мајстори кукају и жале се како су нас наши «покарени» непријатељи блокирали, а не питају се, зашто је било потребно предузети такав правац у политици, који ће не-

множно довести до блокаде.“

И после овога ужасног и кривичног подстрека светског рата, низале су се друге погрешке. Влада није предузела готово ништа, чиме би садашња страшна глад и патња, ако не потпуно отклонили, онда макар колико толико ублажени били. Влада није учинила готово ништа због тога, што крива капиталиста, јункера и спекуланата у храни не трпе никакву глад. Они чак ишта више постају дебљи и богатији, докле бедна маса скапава за парче хлеба.

„Да су одмах у почетку рата предузете озбиљне мере да се отклони глад и беда, опасност положаја била би одмах откривена пред масом, и одушевљена за рат сасвим би се одмах у почетку охладило. Али се то није уредило, већ су се масе непрекидно заслешљивале причама о великим победама и триумфима,

док су се међутим постепено предавале у руке аграраца и осталих капиталиста и спекуланата са храном. И они се покушаји и сада непрекидно чине, да маса потпуно изгуби своју кдадну здраву памет. Владajuћа класа не жели да напусти своје планове о анексији територија, а народу се непрекидно прича како ће Немачка да диктује услове мира, и како ће њен уплив у будуће бити свемоћан.“

„Тако исто народу се латало, да ће немачки сумарени потпуно онемогућити угрозу Енглеске и њене способности да се снабдева животним намирницама. Међутим она ће ускоро морати да падне на колена и молити да се мир што пре закључи. А свако може да види сада, да су то биле само бајке, којима су једног лепа могла да верују. Јер овим ратом сумареним Немачка је једино успела да повећа број својих непријатеља, а најмање да ограничи трговину Енглеске и онемогући снабдевање

...Доције, кад се талајан-
ска база још боље организује
и кад Савезници продру дубље
у унутрашњост и гада се мут
поболша моћи ће се остварити

тај план. Тада ће Савезничка
војска поред Солуна добити још
једну линију, врло корисну за
снабдевање из зап. Европе, а
за своје лево крило.

колико дана, у нарочитој масији,
румунски генерал Песикари.

Последње вести

Важна одлука

Париз, 11. октобра.

Луче је комитет радикалне
странке држао седницу на којој
су присуствовали више од 400
делегата из свију француских ва-
роши, министри, многи послани-
ци и преставници окружних
федерација.

После дискусије о ситуацији,
комитет је донео одлуку у којој
изјављује да ће страјка истраја-
ти у будуће у својој политици
за свето јединство до дефинитив-
не и потпуне победе Савезника,
која ће обезбедити Француску
од сваког новог напада.

Одлука се завршава:

„Одбацујући као фаталан, мир
који не би успоставио интегритет
и права малих народа без од-
бране, који не би повратио Фран-
цуској своје територије и који
јој не би пружио гаранције које
су јој потребне, комитет изјав-
љује да је потребно примити за
у будућности један систем међу-
народних гаранција које ће чу-
вати развој цивилизације“.

У одлуци се захтева да се што
пре повећа ратни материјал за
француску војску.

Ова политичка манифестација
дубоко је импресионисала све
француске кругове јер она од-
страњује сваки немачки покушај
да створи расцеп између разних
политичких партија у Француској
поквири сагласност која их веже
од почетка рата, смани вољу за
истрајност до краја и за дефи-
нитивну победу.

Италијански парламенат

Рим, 11. окт.

Седнице италијанског парла-
мента одпочеће 16. новембра.

Још једна лађа више

Рим 11. окт.

Италијанска влада респилла је
да реквизира једну лађу која при-
пада друштву: „Дајче Лојда“, ко-
ја се сада налази у једном тали-
јанском пристаништу. (Радио).

Извештај из Србије

Богдан Јакшић из Крушевца
моли за извештај о Светомару
Петровићу трг. из Алексинца.
Љубица Савић, из Алексан-

дровца, Жупског, извештава му-
жа Живојина Савића, снове Јо-
вана и Александра да су код ку-
ће здраво и моли да се јаве.

Ружа М. Голубовић из Кру-
шевца извештава мужа Манојла
да су здраво и да пошаље новац
ако је могуће.

Друштво Црвеног Крста у Кра-
гујевцу моли за извештај о сле-
дећим лицима и где се налазе и
то: Љубомира Марковића из Љу-
љаца, Вељу Вукосављевића, пуш-
кара, Симу Марковића, наредни-
ка, Милу Цветковића, поручни-
ка, Димитрију Младеновића, ди-
јурниста, Тихомира Тодоровића,
трг., Спасоја Матића, поручника,
Милутина Михаиловића, наред-
ника, Драгољуба Јанковића, учи-
теља, Милутина Лазаревића, пи-
сара штаба, Живојина Миркови-
ћа из Ђурисела, Милорада Ми-
лојановића из Петровца, Мили-
саву Росића из Петровца, Ђуру
Стаменковића из Ботунје, Андри
Јовичићу марш. лекару, Стевану
Рафаиловићу, Матеји Јовановићу
арт. капетану. Сви су њихови
здрави.

Породица Стеве Поповића пу-
шкара јавља да су сви здраво и
да се налазе сви у својој кући
Мостарска 8.

Олга и Љубомир Обрадовић из
Београда извештавају Јолу Обра-
довића болничара да су сви код
кућа живи и здрави и у оскудици.
Његушева бр. 24.

Полка Радовановић из Ниша,
Карађорђева ул. 45, извештава
Душана Радовановића да су сви
здрави и моли за извештај о Бори.

Милорад Тошић из Г. Мила-
новца, моли за извештај о Здрав-
ку Тошићу војнику.

Босилка и Јованка Радојичић
јавља Сотире Радојичићу кољич-
пшуконнику да су здраво у Кру-
шевцу и моли за извештај о То-
дору и Будимиру.

Петроније Димитријевић, из
Живковца ср. качерског моли за
извештај о Славку и Драгомиру
Димитријевићу вој. обл.

Зорка Штирски, учитељица из
Младеновца моли за извештај о
сину Мирославу Штирском срп-
шеном матуранту.

Српски званичан извештај

Солун, 11. октобра

10. октобра вођене су обичне борбе на целом фронту. Зароби-
ли смо 1 официра кандидата и 80 бугарских војника и заплени-
ли 1 митраљез.

«Т» Еко де Булгари» публиковао је дописе са леринског
фронта неког Илијева у којима се износи да српска војска упо-
требљује зрна «дум-дум». Најкатегоричније демантујемо ову лаж.
Ни један једини метак «дум-дум» није изачен од српских трупа
нити их у опште има у нашем наоружању.

Напротив несумњиво је утврђено да су бугарске трупе у
више прилика употребиле експлозивна пушчана зрна противу
наших трупа. Фотографски снимци рањених наших војника по-
тврђују ово наше констатовање.

ПОШТА

Саопштења

Позива се госпођа Катарина
Радивоја Јовановића да се јави
Владими Комесарима.

У дрогерија «Гуслар», Ирак-
лијева 7, има карту из Београда
г. Милошав Милојевић, благај-
ник болничке чете.

— Милоје С. Максимовић да
се јави у Американски Консу-
лат, где има писмо из Србије.

За Србију

— Даница Матровић, Београд.
Прочитао сам твој оглас, До-
брица, Бошко, отац, Милош и
Риста живи су. Шта је са та-
том и стрипом? Добрица.

— Луна С. Вдајнић, извешта-
ва г. Јеврема Стаменковића из

Уба, да је жив и здрав он, Бо-
ра, Бранко и Ђура. Поздравља
све. Адреса преко Црв. Крста у
Женеви или Беогр. Новина на
број поште 111.

— Мајор Милош Јекић, из-
вештава свога таста Васу Авра-
мовића трг. из Вазева, да је жив
и моли га да му се чешће
јавља на адресу поште 68.

— Мајор Љубомир Мартовић
извештава своју супругу Добри-
цу, која је у Вазеву, да је жив
и моли да му се чешће јавља
на адресу поште 68.

— Михајлу Поповићу, свешт.
Београд, Курсуљана 37. Молим
извештае ме што пре о мојима
у Сејаници, ср. власотинског.
Боеа и Деса у Лесковцу код
Тодора Јањића. Ја, отац, Лева,
Глигорије Стаменковић, Драг,
Милић, Крста, Пета и Стојче из
Двањце сви здрави. Одговор
преко Црвеног Крста. Поп Гли-
гораје и Љуба Поповић.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

За рањенике.

Министар Унутр. Дела г. Љу-
ба Јовановић предао је Влади-
ним Комесарима (300) три сто-
тине драхми за куповину попу-
да рањеницима који пролазе
кроз Воден за Солун.

Владими Комесари, који су и
организовали ово делење попу-
да, одредили су на овај циљ су-
му од (500) пет стотина драхми
из прихода „Вел. Србије“ за
тек мес.

Захтев адмирала Фурнеа.

Јављају из Атине да је адми-
рал Фурне тражио да се по за-
кону казне директори листова:
«Хронос», «Акрополис» и «Газет
х Атен» који стално публикују
чланке против Споразума.

Революционарна војска.

Грчки лист «Естија» тврди да
ће Египат, Кипар и Америка да-
ти Народној Одбрани војску од
120.000 људи.

«Патрис» пак тврди да ће про-
визорна влада убрзо располагати
са 30.000 добро наоружаних и
спремних војника.

250 сумарена

«Руски Инвалид» јавља да је
принц Фон Вилон изјавио нови-
нарима да Немачка сада распо-
лаже са 250 сумарена.

Савезнички контра торпи- љери.

Јављају из Атине да су два
савезничка контра торпидера сти-
гла у Керачени.

Генадијев на робији

Јављају из Атине да је Гена-
дијев и више чланова од углица-
ја његове партије, осуђени су
на 10 година робије.

Противу Дринковића.

Задарски «Народни Лист» јав-
ља да ће се у Бечу држати суд-
ски претрес противу д-ра Мате
Дринковића. Овај је оптужен био
у почетку садашњег рата због
везе са немачким војскама. За суђење је био де-
легиран окружни суд у Шибенику.
Три пута је претрес био
одложен, и кад су у Бечу били
обавештени, да најскорији суд у
Далмацији неће осудити у-ра Дрин-

ковића, онда су за суђење деле-
гирани бечки суд, који ће га из-
весно и осудити. Д-р Мата Дрин-
ковић један је од првака права-
шке странке у Далмацији. Био је
неко време и уредник «Хрватске
Рјечи» у Шибенику.

Тифус у Трсту.

Словеначка «Јединост» јавља,
да је у Трсту констатовано врло
многе случајева тифуса, и то: од
26. августа до 2. септембра 19
случајева, од 2. до 9. септембра
34 случаја, од 1. до 22. октобра
(по новом) 27 случајева у варо-
ши, а 90 у околини.

Реквизиција метала.

Јављају из Софије да су бу-
гарске војне власти издале наре-
бу становништву да преда пре
20 октобра све метале, нарочито
бакар и цинк.

Становништво мора такође да
пријави властима све гвоздене пе-
ћи које нису преко потребне.

Благодарност.

Госпођа Шабон, Енглескиња
позвалина је Одбору за дочек
рањеника у Водену један шпо-
рет у вредности 500 драхми и
40 вида чаја, а г. Ђорђе Ко-
стићковић, професор 25 драх-
ми са жељом да се та сума у-
потреби на рањенике.

Одбор за дочек рањеника у
Водену и овим путем благодари
наменитим дародавцима.

Разне вести

— Према статистици од 1915.
г. Русија броји данас 182.182.000
становника. Становништво се од
1897. год. повећало за 53,987000.
Прираштај је, као што се види,
42: 10 од сто.

— Прошле суботе дошло је на
берлинским пијацима до великих
нереда. Преко 400 лица напали
су на дућане са животином намир-
ницама. Полиција је интервени-
сала. Рањена је једна жена.

— У околини Лајпцига ухап-
шен је социјалистички штампар
Конрад Милер, што је тајно
штампао неке брошуре.

— У Риму се бави од пре не

намирницама, чак и у том случа-
ју када би располагала десет пу-
та већим бројем сумарена, него
што их она данас стварно има.

«Затим нам је речено, да ће
нападом на Балкан положај бити
веома побољшан, јер Турска рас-
полаже огромном количином жи-
вотних намирница, које ћемо из
те земље лако увести у Немачку,
када се саобраћај са Турском
буде успоставио. А ово је била
очевидна лаж, јер сви они који
су били упознати знају су, да
Турска није у стању да нас снаб-
де апсолутно ничим, јер се вели-
ка оскудица у храни осећа како
у Цариграду, тако исто чак и на
приморју Мале Азије, услед че-
га турска влада није била у ста-
њу да храни ни своју сопствену
војску.

«Сада нас пак заваралају уте-
хама, да ће се све побољшати ка-
да стигну жетве и да ће беда и
невоља одмах престати чим се
кукуруз обера А и ово је та-
кође једна страховања даж, и о
бједан рачун потврдиће нам да је

то тако. Доста хране, коју смо
силом отели из окупираних зе-
маља Белгије, горне Француске,
Пољске, Литваније, Балтичких
провинција и Србије, као и ве-
лике количине и хране и осталих
намирница које смо увезли из
Холандије и Скандинавских др-
жава, већ је потрошено. Како
онда може да буде једна жетва

довољна да подмири увећане по-
требне, када су сви остали изво-
ри готово затворени.

И другог изгледа нема. Ми мо-
рамо предузети кораке, и то што
пре. Напред сада, људи и жене!
Нека ваша воља заповеда! До-
ле с ратом! Нека живи међуна-
родно братство, љубав и соли-
дарност!»

САСТАНАК

Кад огњени олуј с каменних латаца
Гр, ну Иадајника те у попор паде,
Ноћ је умирала и с блиставог лица
Месечева, Ками крвав нож предаде.

Тад ужасни Орач са ватреног кола
Дуже руке небу и на камен клече,
Пред љубљеном ољком — изгубљеног вола,
Ког на Њиви Сирти, ко дар први стече!..

И рашири руке ко испред олтара
Пред светињом Бога и тајном путира,
И три пут пољуби несретног другара
У данима славе, ратова и мира!

Тврда санта леда на срцу му пуче

И грунуше сузе из мраморног ока,
Писну туга једна, ко вечност дубока,
Силна, ко увређен кад Бог зајауче!

«Воко! Добро моје! Светљено огњишта,
Беше ли ти мука свиреса и дуга?
Би ли ти горка судба без несретног другара,
Што те јутрос доби ко пдем с разбојница?!»

О, час свети мек је када смо се срели!
Ај! Како су глађу мучили те, друже?
Бач ти коју секо и свиреп у жеде,
Ал' радуј се данас, радуј и весели.

Видим сузу у твој оку пацетноме,
Твоја душа добра с болом оплакна
Остављену срећу у сеопу моме,
У сенци гриова и лиснатих шљива!

Ал' загрљај овај нек нам буде плата,
За свирепе боле годишњег расцепа!
Пред олтаром Бога Правде часна свећа
Што му Србин пада с отаџбинских врата.

Воко, добро моје! Соколе из приче,
Рјачки из све снаге на саставку с другом,
Ко што смо се некад радовали ваља!

Нек је сретно јутро, које нас затиче
На вулканској Њиви, са разорним шлугом,
Светлошћу свих сунца сиљуће нам брада!

Бождар Божовић, рез. арт. наредник, средњи начелник, извештава своју жену Катарину у Гучи, да је новац послао и да му се што пре јави, преко Срп. Црв. Крста на пошту 603. Молим Танасија Маслара из Пилатовића да обиђе у Гучи моју породицу.

— Ружицу С. Милосављевића из Чака извештава Сретен Милосављевић да је са Миланом и Новицом здраво. Њена браћа Милан и Машо такође су здраво. Керило и чича Драгутин здраво су, известа њихове и наше укућане о овоме, као и мене да ли су код куће живи и здрави.

— Станимир В. Радован, јавља својој жени Јелени у Нишу, Новопазарска бр. 12, или у Лековицу преко Горче Стојановића бакалина, да је здрав. Извештај од ње добио преко Милана. Нека најбржим путем јави да ли јој је потребан новац и где се сада налази.

— Петар Стојиљковић кап. I вл. јавља својој оцу Тоши Стојиљковићу у Рековцу да је са

братом Драгомером здраво. Пита за све код куће као и за брата и шурка Милана. За новац обратити се у Београду фирми Томића и Стојединовића, Таса је тако наредио. Јавити се на адресу војне поште 60.

— Аврам Б. Исак, вештовођа из Београда, извештава своју мајку Булкеу, да је он са Мишом и осталима здраво. Брат Хајим стигао је из Америке и такође је здрав. За нас ништа не брините. Јавите преко Срп. Црв. Крста у Женеви, о свима намама, јер досада ништа не чуо о вама, сем огласа Матиљдиног. Пошта бр. 999.

— Божа Атанасковић, резерв. пешад. капетан, моли за извештај шта је са његовим гостом Петром Мијатовићем, чинов. поште из Краљева, као и шта је са његовом женом Настасијом, ћерком Бурђијаном и свастиком Натом. Нека се јаве како би им послао новаца. Извештај послати на адресу војне поште 92, или преко листа „Вел. Србије“.

Апотека и дрогериија

ЦЕНТРАЛ

ИСАК ХУЛИ

Ул. Венизелос број 88.

Велики депо апотекарских артикала.

Све врсте фотографских артикала.

Одлично развијање плоча за 24 часа.

Мрачна комора на располагању аматера.

РЕКС

Фабрика цигарета — Јанукаки Претопана

Рекс се зове нова марка цигарета горње фабрике. Зове се тако, јер је то краљева свих других марка својим одличним квалитетом и особитим укусом и финим мирисом.

Препоручујемо цигарете Рекс, Рекс, Фос, Авги и Кирик, које се могу добити у свима продавницама дувања. 21—36

Један од најудобнијих и најзанимљивијих варијетета у Содуну јесте

„ГЕТЕ“

који се налази на кеју, у близини „Беле Куле“

Програм је врло одабран са много занимљивих тачака. Сва је пространа и одлично осветљена.

Пиња су од најбољих француских и енглеских марка. Оркестар одличан.

После варијетета набаре

зато сви у „ГЕТЕ“

СИНОВИ Г. А. БРЕРА И КО ЛТД.

СОЛУН

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ:

Позамантерије, чарапа, бижутерије, мириса, чипача, пантлена платна, мушема. Париских артикала, женске конфекције, гвоњарије и т. д.

— ЦЕНА УТВРЂЕНА —

Продаја на велико и на ситно по истој цени.

Д-р ДЕЗИ НИСИМ
зубни лекар

Дипломирао у школи Зубног Лекарства у Паризу.
ПРИМА од 9 ПРЕ
до 6 ПО ПОДНЕ
Улица Пердика бр. 25.
угао улице Венизелос број 84.
19—

Атинска Банка

има част известити публику, офцире и војнике, као и српске избеглице да је отворила једну филијалу у лицу улице која чини угао са „Грчком Народном Банком“, а према улици Венизелос.

По споразуму са Министарством Финансија Краљ. Србије, ова филијала узела је на себе пошиљке новца њиховим породицама у Француској, Алжиру, Тунису, Русији, Корзици у свима француским колонијама, у Швајцарској, свима Савезничким и неутралним земљама, као и у главним варошима Србије.

Филијала је узела на себе и следеће банкарске операције:

Куповину и продају стране монете, емисију кредитних писма; налоге за исплате у свима варошима Грчке, Европе и прекоморских земаља; берзанске налоге и исплате купона итд.

Сем тога, по налогу „Српског Црвеног Крста“ примила је на себе депоновање новчаних прихода који су му намењени.

Д-р АЛЕКСАНДРИДЕС

специјалиста за унутарње болести. — Управник болнице за заразне болести
Прима оваког дана од 11—12 пре и од 5—6 по подне у француској апотеци ул. Франк бр. 35 — у згради француске болнице — а од 2—4 по подне у својој стану улица престола, наследника Ђорђа бр. 35 — упоредно ул. са булеваром краља Константина.

Д-р АЛБЕРТ ГАТЕЊО

зубни хирург
Дипломирао од Медицинског Факултета и Школе за зубно лекарство у Паризу.
Савремено лечи уоча и врши све модерне зубне радове за 1—4 дана.
18-то годишње искуство
34 ул. Венизелос, 147 ул. Египћанија. 15—

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА
„НЕСТОС“
НАЈВЕЋА НА ОРИЕНТУ — 500 РАДНИКА

Специјалитети:

Нестос	Кики	Дип. 1.—
„ Глубек	„	0-80
„ Јаки	„	0-65
„ Афрес	„	0-50

Посетите и купите у Содуну све намирнице у најстаријој и најпрестижнијој радњи

Колонијално-деликатесне робе
В. МУСИО

ОСНОВАНА 1860. ГОД.
Улица Булгаротон бр. 6 у близини Централне Поште.

ОГРОМНО СТОВАРИШТЕ:
Свих врста конзерви, Сардина, риба итд. Кондесованог млека.
Велики избор свих врста француских вина, ликера, коњака, шампања итд.
Из првих фабрика: бонбона, посластица, чоколада, биеквита, разна теста итд.
Најфинији сејтини, путер. Свеће „Аполо“ и „Фурније“.
Сапуни и парфимерије првог квалитета.
Разне минералне воде. Боја за обућу итд.
ЦЕНЕ УМЕРЕНЕ И УТВРЂЕНЕ
Сва је роба јевтинија но ма у којој другој радњи.
Продаје на велико и на ситно. 40—60

ПРЕПОРУЧУЈУ ВАМ СЕ
најбоље цигарете

„ВЕНИЗЕЛОС“

од 0-50, 0-75 лепта и 1 драхме
Продају се свугде
Главна продаја у филијалу „Атлас“ киоск „Бела Кула“
ФАБРИКА УЛИЦА ФРАНК БР. 28—30
70—

ВЕЛИКОЈ МЕЊАЧКО-БАНКАРСКОЈ РАДЊИ
БАРУХА САЛТИЕЛА И С. СКАПЕ
Преко пута Тирнига — СОЛУН — ул. Венизелос 8.

Поверавате ваше мењачке и банкарске послове, јер се одликује својом солидном и кулантном радњом.
Врши све банкарске послове увек тачно и по дневном курсу. 34—30

Српско Трговачко Друштво А. Д.
из Београда.
— СОЛУН —

Мисир Чарши бр. 3. (Спретну Централне Поште у згради Хотел „Слободе“—„Liberté“)
Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове. Врши обичне и телеграфске новчаве исплате за Србију, Швајцарску и све Савезничке државе.
Са положаја може новац да нам се упућује поштанским упутницама у свима монетама.
Уз сваку пошиљку треба нам јавити тачну адресу коме има новац да се упути.
Прима новац на штедњу и чување.
Обавештења бесплатно. 2—80 УПРАВА.

ГОСПОДО! Препоручујемо Вам да и даље пушите само цигарете из прве и највеће фабрике цигарета

САЛОНИКА
КАИРО — АЛЕКСАНДРИЈА — СОЛУН

Најбоље и најкусније цигарете и дуван свих врста. Награђена првом највећом наградом на изложби у Филаделфији.
НА ПРОДАЈУ У СВИМА ДУВАНЦИНИЦАМА
Нарочито „Меродато“ и ДУВАН ЗА ЛУЛЕ. 98—90

Са неизмерним болом у души извештавамо пријатеље и познанике да је наш мило и некад непрежаљени
† Војислав - Воја М. Чолаковић
пуковник и командант пука
после јуначки задобивен ране на бојном пољу подложено истој и умро 5 ов. мес. а сахрањен 8. ов. мес. у српском гробљу у Зејтинцима — у Содуну.
ОЖАЛОШЋЕНИ: супруга Зорка, ќерки Деца и Рада, ташта Катарина, таст Илија Гирџ трг. из Наши, свастике: Рина, Жавка и Драгаца, шурваља Боса, шураци Димитрије и Тоша, свастих Илија и пашеног д-р Арбанџ Стојановић